

**Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»**

Питання до іспиту з соціології

1. Предмет соціології. Соціологія як наука про соціальні групи, відносини, інститути та процеси.
2. Структура соціології. Теоретична та прикладна соціологія. Основні напрямки соціологічних досліджень в сучасній Україні.
3. Функції соціології. Значення соціології для розв'язання соціально-економічних та політичних проблем модернізації українського суспільства.
4. Роль соціології у житті українського суспільства.
5. Соціально-культурні та наукові передумови виникнення соціології як науки.
6. Основні етапи розвитку соціологічного знання (протосоціологічний, академічний, сучасний) та основні його представники.
7. Особливості розвитку соціології у ХХ ст.
8. Суспільство як соціальна система. Історичні типи суспільства: традиційне, індустріальне, модерне.
9. Соціальна структура суспільства. Види соціальних груп в Україні: соціально-класові, соціально-демографічні, соціально-етнічні, соціально-професійні, соціально-територіальні.
10. Формування соціальних спільнот в сучасній Україні.
11. Соціальні групи як страти. Теорія соціальної стратифікації.
12. Сутність та перспективи розвитку соціальної стратифікації.
13. Формування соціальних відносин поміж індивідами, соціальними групами, верствами у суспільстві. Суть і типи соціально-трудова відносин.
14. Поняття соціальних змін. Основні чинники та види соціальних змін у суспільстві (економічні, політичні, культурні тощо).
15. Поняття соціальної мобільності. Вертикальна та горизонтальна мобільність.
16. Проблеми маргінальності соціальних утворень.
17. Поняття соціального інституту. Специфіка їх діяльності, типи та функції соціальних інститутів.
18. Місце і роль соціальних інститутів та організацій в житті суспільства.
19. Соціальні організації як різновид соціальних інститутів. Ознаки та типи соціальних трудових організацій.
20. Поняття особистості в соціології. Основні ознаки особистості. Співвідношення понять: людина, особистість, індивід, індивідуальність.
21. Основні підходи до проблеми особистості в історії соціологічної думки.
22. Соціальний статус та соціальні ролі особистості. Соціальні типи особистості.

23. Потреби, інтереси, цінності, ціннісні орієнтації як елементи духовної структури особистості.

24. Процес соціалізації особистості, його структура, етапи проходження. Десоціалізація і ресоціалізація в умовах трансформації сучасного українського суспільства.

25. Соціально-культурне середовище як фактор розвитку особистості. Девіантна поведінка молоді: причини та особливості.

26. Праця та трудова поведінка як соціальний інститут. Соціологічні проблеми вивчення трудової поведінки.

27. Проблеми функціонування трудових організацій у сучасному українському суспільстві.

28. Трудова поведінка та соціальні засоби її регулювання. Соціальний зміст мотивації трудової поведінки.

29. Мотиви та мотивація праці. Сучасні змістові та процесуальні теорії трудової мотивації.

30. Трудова мобільність на підприємстві.

31. Поняття соціального контролю. Елементи та види соціального контролю.

32. Конфлікт як соціальний процес: поняття, види, функції.

33. Природа соціальних конфліктів, особливості їх формування, шляхи регулювання.

34. Соціальні трудові конфлікти та їхні форми. Страйки як різновид соціально-трудова конфліктів.

35. Безробіття як соціальне явище: український контекст.

36. Поняття культури в соціології. Соціальна сутність культури.

37. Структурні елементи культури: матеріальна та духовна сфери, мова, знання, навички, вміння, цінності, норми, традиції, звичаї.

38. . Види та функції культури. Особливості національно-культурного процесу відродження України.

39. Характеристика масової культури та форми її прояву.

40. Сім'я як соціальний інститут, її функції, структура, зв'язок з іншими соціальними інститутами.

41. Місце та роль прикладної соціології в сучасних соціологічних дослідженнях.

42. Емпіричне соціологічне дослідження, його види, типи, функції.

43. Роль соціологічних досліджень у вивченні соціальної реальності.

44. Основні етапи і процедури емпіричного соціологічного дослідження.

45. Програма соціологічного дослідження як виклад і обґрунтування методологічних, методичних і процедурних основ дослідження.

46. Технологія проведення соціологічного дослідження: проблеми організації вибірки, збору, обробки та аналізу соціологічної інформації, підготовки практичних рекомендацій.

47. Обробка і аналіз соціологічної інформації. Способи ручної та комп'ютерної обробки інформації. Основні вимоги до аналізу соціологічної інформації.

48. Опитувальні методи збору соціологічної інформації. Переваги, недоліки і цільове призначення різних видів опитування.

49. Опитування як процес спілкування соціолога з респондентом.

50. Специфіка соціологічного спостереження. Види спостереження, їх переваги і недоліки. Особливості використання різних видів спостереження.

51. Аналіз документів як джерело інформації. Традиційний та кількісний аналіз (конвент-аналіз) змісту документів.

52. Функції соціологічних досліджень та їх реалізація в умовах сучасного українського суспільства.

Затверджено на засіданні кафедри історії та політичної теорії
протокол № _____ від «_____» _____ р.

Зав. кафедрою _____

Екзаменатор

(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)